

Prvá pomoc Slovensku:

priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám

(Aktualizácia 11)

apríl 2021

Matúš Baliak

Štefan Domonkos

Lucia Fašungová

Branislav Hábel

Tadeáš Chujac

Ján Komadel

Marcela Veselková

Pod'akovanie

Autori ďakujú Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny, jednotlivým úradom práce, Sociálnej poisťovni, ako aj Infostatu za poskytnutie údajov nevyhnutných na spracovanie tohto komentára. Za cenné rady a technickú podporu ďakujú Ondrejovi Buchelovi z ISP.

Zhrnutie¹

Tento komentár predstavuje v poradí jedenástu aktualizáciu analytického komentára ISP zverejneného 29. mája 2020 s cieľom informovať odbornú aj širšiu verejnosť o opatreniach prijatých na podporu ekonomiky SR v čase mimoriadnej situácie súvisiacej s pandémiou COVID-19 (pozri bližšie Domonkos, Fašungová, Hábel, Komadel, & Veselková, 2020a). Sériou týchto publikácií ISP reaguje na pretrvávajúci záujem verejnosti o dáta súvisiace s využívaním ekonomickej pomoci štátu organizovanej pod záštitou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR).

Koncom marca 2020 schválila vláda SR opatrenia zamerané na zmiernenie ekonomických dopadov pandémie COVID-19. Najprv boli schválené nové typy sociálnych dávok v podobe pandemického nemocenského a ošetrovného, následne vláda predstavila aj opatrenia priamej pomoci na udržanie pracovných miest v rámci tzv. „Prvej pomoci“ zamestnancom, podnikateľom a samostatne zárobkovo činným osobám (SZČO). Paralelne s týmito opatreniami umožnila novelizácia zákona o sociálnom poistení odklad alebo odpustenie odvodov na sociálne poistenie pre niektorých zamestnávateľov. V čase prípravy desiatej aktualizácie komentára je vyhlásený núdzový stav na území Slovenska s trvaním 40 dní od 20. marca 2021, ktorý bol predĺžený z dôvodu zlej epidemickej situácie. Od 20. marca platí aj súčasný zákaz vychádzania a to do odvolania, najneskôr však do konca núdzového stavu, teda uplynutím 28. apríla 2021. Stále trvá aj mimoriadny stav a opatrenia „Prvej pomoci“ boli predĺžené do 30. júna 2021 v podobe „Prvej pomoci ++“, ktorá poskytuje vyššiu finančnú pomoc spolu s rozšírením okruhu žiadateľov s vyplácaním za výkazy podané už za február 2021.²

Podľa dát dostupných k 1. aprílu 2021 uzavreli úrady práce, sociálnych vecí a rodiny so zamestnávateľmi a SZČO dotknutými mimoriadnou situáciou takmer 175 tisíc dohôd o poskytovaní pomoci. Na základe týchto dohôd sa rozdelila pomoc v celkovej výške viac ako 1,264 miliardy eur. Uvedenou sumou sa podporí takmer tretina pracovných miest v ekonomike.³ Cez „Prvú pomoc“ bolo za obdobie marec až november 2020 podporených takmer 2,73 milióna mesačných pracovných miest („človekomesiacov“, zamestnancov alebo SZČO). Za december dosiahol počet podporených pracovníkov takmer 289 tisíc a za január 2021 viac ako 352 tisíc. Podľa dostupných čísel za február dosiahol počet podporených pracovníkov bezmála 158 tisíc. Čísla za február budú podliehať úprave, pretože žiadosti a výkazy možno podávať až do 30. apríla 2021. Celková uhradená suma za obdobie marec až november 2020 predstavovala necelých 874 miliónov eur. Za december bolo vyplatených viac ako 118 miliónov eur, za január 167 miliónov eur a za február doteraz uhradená suma dosahuje približne 105 miliónov eur.⁴

Nástroje „Prvej pomoci“ naďalej využívajú najintenzívnejšie mikropodniky. Podiel veľkých podnikov na celkovej pomoci v posledných mesiacoch klesal s miernym nárastom v decembri. Dáta za január aj čiastkové dáta za február naznačujú opätovné znižovanie podielu čerpania veľkých podnikov. Naopak, rastúci trend sme sledovali pri podiele malých podnikov. V decembri tiež nastala zmena, kedy podiel malých podnikov na celkovej sume mierne klesol. V januári sme zaznamenali opätovný nárast a predbežné februárové údaje

¹ Ak nie je inak uvedené, dáta o „Prvej pomoci“ vychádzajú z informácií aktualizovaných k 1. aprílu 2021. Údaje o ostatných formách pomoci sú aktuálne ku konkrétnym dňom v roku 2021 s poznámkou uvedenou v texte. Vzhľadom na plánované predĺženie pomoci až do konca júna 2021 očakávame finálne údaje o jednotlivých formách pomoci až v priebehu tretieho kvartálu roka 2021.

² Návrh na zmenu podmienok „Prvej pomoci“ a predĺženie obdobia realizácie do 30. júna 2021 bol predložený na rokovanie vlády a schválený 2. februára 2021 (materiál č. UV-2115/2021). Bližšie informácie sú dostupné na webstránke úradu vlády SR (Úrad vlády SR, 2021).

³ Dáta o podporených pracovných miestach sú za marec 2020 až február 2021; vzhľadom na postupné spracovanie ďalších žiadostí možno očakávať aj postupný nárast všetkých uvedených indikátorov. Uvedené údaje vychádzajú z dát dostupných k 1. aprílu 2021 a predstavujú horný odhad počtu podporených pracujúcich, ktorý abstrahuje od možnosti paralelného čerpania pomoci z viacerých opatrení na jedno pracovné miesto.

⁴ Údaje za február môžu podliehať najväčším zmenám, nakoľko pomoc za tento mesiac je možné žiadať až do 30. apríla 2021.

ukazujú ďalší pokles. Podiel stredných podnikov je najstabilnejší, ale pozorujeme tu mierne klesajúcu tendenciu. Tieto údaje budú podliehať dodatočnej korekcii z dôvodu možnosti zaslania podkladov k čerpaniu pomoci za február až do konca apríla 2021.

Pomoc naďalej prúdi prevažne do priemyselnej výroby, veľkoobchodu a maloobchodu, ubytovacích a stravovacích služieb a do stavebníctva, čo potvrdzujú aj predbežné údaje za február. Kým za mesiace roka 2020 najväčší objem pomoci prúdil do priemyselnej výroby, zo sumy za január 2021 bola najväčšia časť vyplatená podnikom pôsobiacim vo veľkoobchode a maloobchode a podobnú situáciu naznačujú aj predbežné údaje za február. Spoločne tvorí podiel vyššie uvedených štyroch odvetví asi 70 % celkovej sumy vyplatenej v jednotlivých mesiacoch a podobný podiel ukazujú aj predbežné februárové hodnoty.

Spomedzi opatrení predstavovalo opatrenie 3B s odstupňovaným paušálnym príspevkom na zamestnancov viac ako polovicu celkovej vyplatenej sumy za jednotlivé mesiace od mája 2020 do januára 2021. Postupný nárast podielu opatrenia 2 na celkovej sume pomoci sa v decembri a januári zastavil na hodnotách okolo 26 %. Predbežné údaje za február 2021 ukazujú vyšší podiel opatrenia 2 na zatiaľ vyplatenej sume, presahujúci 41 %, zatiaľ čo podiel opatrenia 3B je len okolo 36 %. Podobnú situáciu sme ale pozorovali v čiastkových údajoch aj v minulosti, takže by bolo predčasné označiť to za zmenu. Priemerná suma podpory na jedno pracovné miesto mala v letných mesiacoch mierne klesajúci trend a v septembri dosiahla takmer 271 eur. Navýšenie príspevkov v rámci prechodu na „Prvú pomoc +“ sa prejavilo už v dátach za október, november a december. Tento trend pokračoval aj v januári, kedy priemerná podpora na jedno pracovné miesto dosiahla 475 eur. Príspevky za február 2021 sú už vyplácané podľa rozšírenej schémy „Prvá pomoc ++“, ktorá sa prejavila aj v náraste priemernej sumy na jedno podporené pracovné miesto. K 1. aprílu presahuje táto suma 660 eur a aj keď zo skúseností z predchádzajúcich mesiacov ešte očakávame pokles tejto hodnoty s postupným spracovaním ďalších podkladov, konečná priemerná suma na pracovníka bude za február vyššia ako v predchádzajúcich mesiacoch.

Nad rámec uvedených opatrení bolo súčasťou podporného programu aj prispôbenie systému sociálneho zabezpečenia novej situácii v podobe vytvorenia tzv. pandemických dávok. Počas prvého roka pandémie (marec 2020 až február 2021) bolo vyplatených o 453 402 viac dávok ošetrovného, čo predstavovalo nárast výdavkov o takmer 148 miliónov eur. V marci 2021 vzrástli výdavky na dávku ošetrovné v porovnaní s predpandemickým obdobím (marec 2019) o dodatočných 8 miliónov eur (294,2 %).

Počas prvého roka pandémie výrazne vzrástlo aj vyplácanie dávok nemocenských. V porovnaní s obdobím pred vypuknutím pandémie vzrástol počet vyplatených dávok o 571 674, čo sa premietlo aj do zvýšenia výdavkov o takmer 190 miliónov eur. V marci 2021 vzrástli výdavky na nemocenské v porovnaní s obdobím pred pandemiou o dodatočných 36 miliónov eur.

Úvod

Tento dokument je v poradí jedenástou aktualizáciou analytického komentára ISP z 29. mája 2020, ktorý bol zverejnený s cieľom informovať odbornú aj širšiu verejnosť o opatreniach prijatých na podporu ekonomiky SR v čase mimoriadnej situácie súvisiacej s pandémiou COVID-19 (pozri bližšie Domonkos, Fašungová, Hábel, Komadel, & Veselková, 2020a, 2020b, 2020c; Domonkos, Fašungová, Hábel, Komadel, Veselková, & Vojtechová, 2020; Baliak, Domonkos, Fašungová, Hábel, Komadel, & Veselková, 2020a, 2020b).⁵ Vláda SR vyhlásila 12. marca 2020 mimoriadnu situáciu pre šírenie ochorenia COVID-19 a postupne prijímala opatrenia na zabránenie šírenia tejto choroby. S cieľom zmierniť dopady pandémie a protipandemických opatrení pripravila vláda hneď niekoľko balíkov pomoci. Dňa 25. marca 2020 vláda schválila **prvú sociálnu pomoc** vo forme tzv. „**pandemických dávok**“ určených rodičom detí a osobám v povinnej karanténe. O šesť dní neskôr, dňa 31. marca 2020, schválila aj tzv. „**Prvú pomoc**“ **zamestnancom, podnikateľom a SZČO**, ktorá pozostáva z viacerých opatrení založených na priamej finančnej podpore pracovných miest a podnikania spolufinancovaných z Európskeho sociálneho fondu. Od 1. októbra nahradila „Prvú pomoc“ nový rámec „Prvá pomoc +“, ktorá priamo nadväzuje na svoju predchodkyňu, ale zároveň aj zvyšuje rozsah pomoci a rozširuje okruh oprávnených osôb. Uznesením vlády schváleným k 2. februáru 2021 na návrh Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, vláda pružne zareagovala na požiadavku ďalšieho navýšenia finančných príspevkov v podobe „**Prvej pomoci ++**“. Vláda sa snaží promptne reagovať na zhoršenú epidemickú situáciu, s cieľom minimalizovať dodatočné negatívne ekonomické a sociálne následky. Z tohto dôvodu bola prijatá rozšírená verzia „Prvej pomoci +“ v podobe tzv. „Prvej pomoci ++“, ktorá navýši finančné príspevky, zároveň však dochádza k úprave pri výpočte príspevku s cieľom odbremeniť zamestnávateľov od platenia celej výšky odvodov za svojich zamestnancov. Pomoc pre postihnuté subjekty sa bude na základe nových pravidiel vyplácať od februára 2021 až do konca júna 2021.

Po mesiaci opäť prinášame novú aktualizáciu komentára ISP o protipandemických opatreniach na podporu ekonomiky. Okrem aktualizácie údajov za marec 2020 až január 2021 dokument prezentuje prvé čiastkové výsledky čerpania pomoci aj za február 2021.

„Prvá pomoc“ zamestnancom, podnikateľom a živnostníkom: zmierňovanie hospodárskych dopadov pandémie pokračuje

Vláda SR 31. marca 2020 schválila balík tzv. „Prvej pomoci“ zamestnancom, podnikateľom a živnostníkom s cieľom znížiť dopady koronavírusu na ekonomiku. Priama podpora zamestnávateľov a SZČO sa realizuje v rámci „Prvej pomoci“ prostredníctvom šiestich opatrení spolufinancovaných z Európskeho sociálneho fondu. Od dátumu pôvodného schválenia pomoci sa táto podpora opakovane predlžovala s cieľom pomôcť tým segmentom ekonomiky, ktoré sú naďalej ohrozené útlmom ekonomickej aktivity v súvislosti s pandémiou COVID-19. V zmysle posledného rozhodnutia vlády SR budú opatrenia platné do konca júna 2021, pričom za obdobie február 2021 až jún 2021 dôjde aj k zvýšeniu maximálne možných čerpaných súm a uvoľneniu niektorých podmienok pre žiadateľov (bližšie pozri MPSVR SR (2020), Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR (2020)). Súčasná štruktúra „Prvej pomoci ++“ zabezpečí, že záchranná sieť bude poskytovať štedrejšiu výšku pomoci pre väčšiu skupinu obyvateľov zasiahnutých pandémiou. Pri opatreniach 1 a 3A dochádza k úprave výšky príspevku, ktorý sa bude odvíjať od celkovej ceny práce (CCP) namiesto hrubej mzdy. S platnosťou od februára dochádza k navýšeniu výšky príspevku z 80 % CCP na 100 % CCP. Pri opatrení 1 a 3A sa maximálna výška pomoci nemení a zostáva na úrovni 1100 eur. Pri opatreniach 2 a 3B dochádza k nárastu paušálneho príspevku vo všetkých kategóriách o 60 eur s platnosťou od februára 2021. Podniky podľa nových pravidiel budú odškodňované podľa odstupňovaného poklesu tržieb, s nárastom poklesu o 10 %, s maximálnym príspevkom vo výške 870 eur pre podniky s poklesom tržieb aspoň 80 %. Pri opatrení 4, ktoré zmierňuje negatívne dopady na SZČO a jednoosobové s.r.o., ktoré nemajú iný príjem, sa

⁵ Pôvodný materiál aj jeho aktualizácie sú dostupné na internetovej stránke ISP institutsocialnejpolitiky.sk/analyticke-komentare/index.html

paušálny príspevok zvyšuje o 45 eur, na 360 eur mesačne (Tabuľka 1). Všetky opatrenia zahrnuté do „Prvej pomoci“ a „Prvej pomoci +“ ako aj „Prvej pomoci ++“ majú grantový charakter, čo znamená nenávratnú formu financovania. Detaily o jednotlivých schémach platné za obdobie marec-september 2020 sú k dispozícii v predošlej publikácii ISP na tému pomoci ekonomike SR počas mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s pandemiou COVID-19 (Domonkos, Fašungová, Hábel, Komadel, & Veselková, 2020a).⁶ Tabuľka 1 poskytuje krátke zhrnutie štruktúry opatrení „Prvej pomoci ++“ platnej od februára 2021, vrátane hlavných zmien oproti pravidlám platným do 31. januára 2020.

Tabuľka 1 Prehľad opatrení „Prvá pomoc ++“^{a, c}

OP	Charakteristika opatrenia	Oprávnený žiadateľ [Cieľová skupina, ak je iná ako žiadateľ]	Výška pomoci	Hlavné zmeny
1	finančná podpora pre zamestnávateľov, ktorých činnosť bola obmedzená úradným rozhodnutím: podpora poskytovaná zamestnávateľovi na zamestnanca na prekážke ^b	zamestnávateľia (právnické osoby aj SZČO) mimo VS vzniknutí najneskôr 1.2.2021 [zamestnanci prijatí najneskôr 1.2.2021]	100 % CCP zamestnanca za čas strávený na prekážke (max. 1100 € za mesiac)	rozšírený okruh oprávnených žiadateľov, zahŕňajúci aj subjekty, ktoré vznikli najneskôr k 1.2. 2021; možnosť čerpať pomoc aj na odvody zamestnávateľa (prechod z hrubej mzdy na CCP); úprava oproti „Prvej pomoci +“ prechod z 80 % na 100 % CCP
2	odstupňovaný finančný príspevok v závislosti od poklesu tržieb, ktorý dosahuje najmenej 20 %	nemocensky a dôchodkovo poistené SZČO, ktoré začali vykonávať svoju činnosť najneskôr 1.2.2021, vrátane SZČO so súbehom pracovného pomeru; oprávnené sú aj SZČO, na ktoré sa vzťahujú odvodové prázdniny	pokles tržieb: príspevok za mesiac 20 % – 29,99 %: 330 € 30 % – 39,99 %: 420 € 40 % – 49,99 %: 510 € 50 % – 59,99 %: 600 € 60 % – 69,99 %: 690 € 70 % – 79,99 %: 780 € 80 % a viac: 870 € príjem z pracovného pomeru vedie ku kráteniu príspevku	Počet kategórií sa navýšil, pokles tržieb je od 1.2.2021 odstupňovaný po 10 % namiesto 20 %; nárast finančného príspevku o 60 € v každej z kategórií; rozšírený okruh oprávnených žiadateľov, zahŕňajúci aj tie subjekty, ktoré začali vykonávať činnosť najneskôr k 1.2.2021;
3A	finančná podpora pre zamestnávateľov, ktorých činnosť bola obmedzená ekonomickým poklesom: podpora poskytovaná zamestnávateľovi na zamestnanca na prekážke ^b	zamestnávateľia (právnické osoby aj SZČO) mimo VS vzniknutí najneskôr 1.2.2021 [zamestnanci prijatí najneskôr 1.2.2021]	100 % CCP zamestnanca za čas strávený na prekážke (max. 1100 € za mesiac)	rozšírený okruh oprávnených subjektov aj na tie, ktoré vznikli najneskôr k 1.2. 2021; zvýšený limit z 880 € na 1100 € na zamestnanca a na mesiac; možnosť čerpať pomoc aj na odvody zamestnávateľa (prechod z hrubej mzdy na CCP); úprava oproti „Prvej pomoci +“ prechod z 80 % na 100 % CCP
3B	odstupňovaný finančný príspevok na zamestnancov v závislosti od poklesu tržieb, ktorý dosahuje aspoň 20 %	zamestnávateľia (právnické osoby aj SZČO) mimo VS vzniknutí najneskôr 1.2.2021 [zamestnanci prijatí najneskôr 1.2.2021]	pokles tržieb: príspevok na zamestnanca a na mesiac 20 % – 29,99 %: 330 € 30 % – 39,99 %: 420 € 40 % – 49,99 %: 510 € 50 % – 59,99 %: 600 € 60 % – 69,99 %: 690 € 70 % – 79,99 %: 780 €	Počet kategórií sa navýšil, pokles tržieb je od 1.2.2021 odstupňovaný po 10 % namiesto 20 %; nárast finančného príspevku o 60 € v každej z kategórií; rozšírený okruh oprávnených žiadateľov, zahŕňajúci ja tie subjekty, ktoré začali vykonávať činnosť najneskôr k

⁶ Opatrenie 1 je určené pre tých zamestnávateľov, ktorí boli nútení na základe rozhodnutia orgánu verejnej moci zavrieť prevádzku. Opatrenie 2 je určené na kompenzáciu SZČO s poklesom tržieb. Opatrenia 3A a 3B sa týkajú tých zamestnávateľov, ktorých sa dotkli negatívne ekonomické dopady mimoriadnej situácie, aj keď sa na nich nevzťahoval úradom vydaný zákaz činnosti. Opatrenie 4A a 4B sa týka tých SZČO a konateľov tzv. jednoosobových s.r.o., na ktorých sa nevzťahuje žiadne zo skôr uvedených opatrení.

		80 % a viac: 870 €	1.2.2021
4A finančný príspevok v jednotnej výške pre každého oprávneného žiadateľa	SZČO bez iných príjmov a bez sociálneho poistenia (príjem z pracovného pomeru a dohôd sa pripúšťa), ktoré začali vykonávať svoju činnosť najneskôr 1.2.2021.	360 € za mesiac; príjem dosahovaný z pracovného pomeru a dohôd vedie ku kráteniu príspevku	nárast finančného príspevku o 45 €; rozšírený okruh oprávnených žiadateľov aj na osoby s niektorými typmi iných príjmov, ako aj osoby, ktoré začali činnosť najneskôr 1.2.2021
4B finančný príspevok v jednotnej výške pre každého oprávneného žiadateľa	jednoosobová s.r.o., ktorá vznikla najneskôr 1.2.2021 a spĺňa podmienky minimálneho obratu a maximálneho zisku pred zdanením	360 € za mesiac; príjem konateľa dosahovaný z pracovného pomeru a dohôd vedie ku kráteniu príspevku	nárast finančného príspevku o 45 €; rozšírený okruh oprávnených žiadateľov aj na osoby s niektorými typmi iných príjmov, ako aj osoby, ktoré začali činnosť najneskôr 1.2.2021

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR (2021); Pozn.:^aDetailný opis všetkých podmienok opatrení projektu „Prvá pomoc ++“ je k dispozícii v uznesení vlády (Úrad vlády SR, 2021) a v nadväzujúcom oznámení o možnosti predkladania žiadostí ; ^bprekážka na strane zamestnávateľa v zmysle § 142 Zákonníka práce; ^cpoužitie skratky: CCP=celková cena práce, OP=opatrenie, SZČO=samostatne zárobkovo činná osoba, VS=sektor verejnej správy.

Tabuľka 2 poskytuje prehľad o hlavných ukazovateľoch čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých opatrení „Prvej pomoci“ k 1. aprílu 2021, osobitne za marec 2020 až február 2021. Údaje za mesiace marec 2020 až január 2021 dostupné k 1. aprílu 2021 považujeme za relatívne blízke finálnemu čerpaniu pomoci, nakoľko zamestnávateľa a SZČO mali možnosť požiadať o pomoc za posledný z týchto mesiacov do 31. marca 2021. Na rozdiel od pomoci za tieto mesiace je možnosť požiadať o „Prvú pomoc“ za február 2021 naďalej otvorená, a to až do 30. apríla 2021. Z tohto dôvodu zdôrazňujeme, že údaje za február 2021 sa budú meniť v dôsledku prijímania a spracovania nových podkladov od žiadateľov.

Tabuľka 2 Čerpanie finančných príspevkov za marec 2020 až február 2021 z projektov prvej pomoci, stav k 1. aprílu 2021^a

Opatrenie	Počet podporených subjektov	Počet podporených zamestnancov / SZČO	Finančný príspevok	Priemerná podpora na pracujúceho	Žiadaná suma
marec 2020	80 062	371 001	82 993 250,76 €	223,70 €	83 025 829,26 €
1	13 692	65 582	18 718 750,24 €	285,43 €	
2	39 576	39 576	9 922 048,57 €	250,71 €	
3A	2 647	68 192	18 367 447,35 €	269,35 €	
3B	12 588	186 112	34 771 444,60 €	186,83 €	
4A	10 573	10 573	1 112 025,00 €	105,18 €	
4B	966	966	101 535,00 €	105,11 €	
apríl 2020	94 549	466 086	176 954 379,10 €	379,66 €	177 022 540,70 €
1	11 259	56 532	28 021 463,62 €	495,67 €	
2	47 451	47 451	22 355 443,26 €	471,13 €	
3A	4 546	103 158	44 085 668,84 €	427,36 €	
3B	17 820	245 553	79 674 743,38 €	324,47 €	
4A	12 265	12 265	2 580 075,00 €	210,36 €	
4B	1 127	1 127	236 985,00 €	210,28 €	
máj 2020	77 218	459 238	145 978 930,04 €	317,87 €	146 056 343,69 €
1	4 049	24 836	10 342 823,06 €	416,44 €	
2	41 427	41 427	18 562 981,85 €	448,09 €	
3A	4 477	109 470	41 462 341,01 €	378,76 €	
3B	17 597	273 892	73 590 929,12 €	268,69 €	
4A	8 646	8 646	1 816 830,00 €	210,14 €	
4B	967	967	203 025,00 €	209,95 €	
jún 2020	52 452	277 805	80 869 508,80 €	291,10 €	80 900 746,18 €
1	351	2 106	809 098,53 €	384,19 €	
2	29 934	29 934	13 093 564,17 €	437,41 €	
3A	3 245	79 417	24 684 598,66 €	310,82 €	
3B	12 204	159 690	40 881 817,44 €	256,01 €	
4A	5 977	5 977	1 257 420,00 €	210,38 €	
4B	681	681	143 010,00 €	210,00 €	
júl 2020	41 790	225 241	63 387 010,05 €	281,42 €	63 391 069,33 €

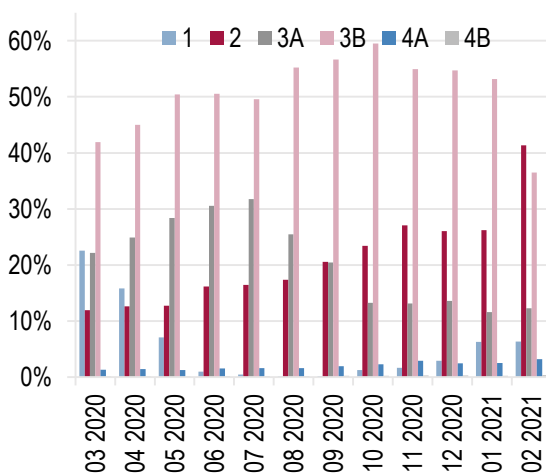
1	78	471	291 817,64 €	619,57 €	
2	23 811	23 811	10 425 121,98 €	437,83 €	
3A	2 702	73 736	20 115 172,12 €	272,80 €	
3B	9 747	121 811	31 416 893,31 €	257,92 €	
4A	4 854	4 854	1 021 245,00 €	210,39 €	
4B	558	558	116 760,00 €	209,25 €	
august 2020	40 536	201 191	56 896 610,28 €	282,80 €	56 906 938,28 €
1	53	135	61 734,02 €	457,29 €	
2	22 614	22 614	9 889 660,00 €	437,32 €	
3A	2 560	52 832	14 497 010,64 €	274,40 €	
3B	10 353	120 692	31 411 420,62 €	260,26 €	
4A	4 395	4 395	927 165,00 €	210,96 €	
4B	523	523	109 620,00 €	209,60 €	
september 2020	42 909	185 968	50 418 182,45 €	271,11 €	50 427 875,68 €
1	72	207	79 460,64 €	383,87 €	
2	24 092	24 092	10 365 396,94 €	430,24 €	
3A	2 614	43 705	10 311 478,50 €	235,93 €	
3B	10 874	112 727	28 561 431,37 €	253,37 €	
4A	4 654	4 654	977 985,00 €	210,14 €	
4B	583	583	122 430,00 €	210,00 €	
október 2020	71 813	273 496	105 659 210,92 €	386,33 €	105 717 134,92 €
1	1 009	3 871	1 323 579,85 €	341,92 €	
2	39 654	39 654	24 760 891,53 €	624,42 €	
3A	4 785	74 080	13 990 744,14 €	188,86 €	
3B	17 355	146 964	62 881 602,23 €	427,87 €	
4A	8 052	8 052	2 435 248,99 €	302,44 €	
4B	875	875	267 144,18 €	305,31 €	
november 2020	81 128	271 501	110 504 368,16 €	407,01 €	111 276 397,04 €
1	1 010	5 488	1 864 939,50 €	339,82 €	
2	45 093	45 093	29 893 910,71 €	662,94 €	
3A	5 037	73 429	14 524 914,57 €	197,81 €	
3B	18 254	135 856	60 676 194,44 €	446,62 €	
4A	10 568	10 568	3 218 344,11 €	304,54 €	
4B	1 067	1 067	326 064,83 €	305,59 €	
december 2020	82 033	288 255	118 220 596,54 €	410,13 €	118 865 778,81 €
1	1 946	10 531	3 436 483,70 €	326,32 €	
2	46 162	46 162	30 777 641,69 €	666,73 €	
3A	5 772	71 670	16 084 905,32 €	224,43 €	
3B	17 405	149 239	64 668 028,48 €	433,32 €	
4A	9 625	9 625	2 938 889,11 €	305,34 €	
4B	1 028	1 028	314 648,24 €	306,08 €	
január 2021	105 252	352 136	167 263 127,43 €	475,00 €	167 498 421,91 €
1	2 943	14 838	10 469 328,69 €	705,58 €	
2	59 613	59 613	43 857 280,29 €	735,70 €	
3A	6 701	88 522	19 421 069,76 €	219,39 €	
3B	20 976	174 252	88 910 933,34 €	510,24 €	
4A	13 744	13 744	4 245 149,10 €	308,87 €	
4B	1 167	1 167	359 366,25 €	307,94 €	
február 2021	75 964	157 802	104 603 460,08 €	662,88 €	104 607 998,66 €
1	1 182	7 857	6 650 124,99 €	846,39 €	
2	53 444	53 444	43 225 646,25 €	808,80 €	
3A	3 057	21 761	12 859 436,83 €	590,94 €	
3B	7 823	64 300	38 180 030,46 €	593,78 €	
4A	9 457	9 457	3 341 629,61 €	353,35 €	
4B	983	983	346 591,94 €	352,59 €	

Zdroj: Informačný systém služieb zamestnanosti, ÚPSVaR. Pozn.: ^a Dáta z Informačného systému služieb zamestnanosti predstavujú predbežné údaje, ktoré sa môžu spätne korigovať, napríklad preradením podporených subjektov v rámci opatrení; ^b Údaje predstavujú počet podporených SZČO. Vzhľadom na charakter opatrení 2 a 4, ISP v prípade týchto opatrení predpokladá nutnú ekvivalenciu počtu podporených subjektov a počtu podporených SZČO (stípec 3).

Absolútna výška čerpania kulminovala v apríli a v nasledujúcich mesiacoch alokovaná suma postupne klesala. Tento trend sa podľa dostupných dát zvrátil v októbri, keď sa epidemická situácia na Slovensku zhoršila, čo sa s vysokou pravdepodobnosťou prejavilo aj v objeme čerpania. Rozšírenie okruhu poberateľov a navýšenie finančnej podpory v rámci „Prvej pomoci +“ taktiež prispelo k výraznému medzimesačnému nárastu alokovanej sumy v októbri. Čerpaná pomoc za november a december medzimesačne naďalej mierne rástla. Najvyššia absolútna výška čerpania finančných prostriedkov v prebiehajúcej druhej vlnе pandémie bola zaznamenaná v januári 2021, kedy dosiahla výšku až 167 miliónov eur. Objem vyplatenej pomoci za február 2021 dosahuje na základe aktuálnych údajov takmer 105 miliónov eur a bude podliehať ďalšej úprave. Očakávame dodatočné korekcie smerom k ďalšiemu navýšeniu celkovej čerpanej pomoci, nakoľko možnosť žiadať o pomoc za február je otvorená až do konca apríla 2021 a navyše od februára 2021 je možné čerpať finančnú podporu v rámci „Prvej pomoci ++“, ktorá opätovne poskytuje vyššiu finančnú pomoc rozšírenému okruhu kvalifikovaných žiadateľov. Prezentované čísla treba naďalej vnímať ako spodný odhad celkovej čerpanej sumy za jednotlivé mesiace, preto je potrebné aj údaje v ďalších častiach interpretovať obdobne.

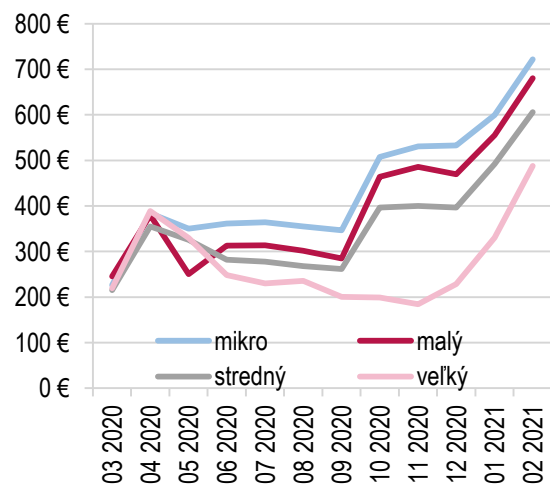
Najväčšiu časť vyplatenej sumy v mesiacoch marec 2020 až január 2021 stabilne tvorilo opatrenie 3B, ktorého podiel sa v jednotlivých mesiacoch pohyboval okolo polovice celkovej vyplatenej sumy (Graf 1). V marci 2020 predstavovali opatrenia 1 a 3A zhodne niečo cez 22 % celkovej sumy podpory, ale ich využívanie bolo v nasledujúcich mesiacoch úplne odlišné. Kým podiel opatrenia 1, určeného pre zamestnávateľov s prevádzkami zatvorenými na základe úradného rozhodnutia, postupne klesal až na úroveň okolo desatiny percenta v auguste, resp. septembri, v nasledujúcich mesiacoch v dôsledku zhoršujúcej sa epidemickej situácie podiel opatrenia 1 na celkovej sume podpory kontinuálne rástol, až na viac ako 6 percent v januári a predbežne aj vo februári 2021. Podiel opatrenia 3A až do júla naopak zaznamenal rast na takmer 32 %, ale v auguste začal výraznejšie klesať až na januárových 11,61 %. Postupný nárast pozorujeme pri opatrení 2, ktorého podiel medzi marcom 2020 a januárom 2021 vzrástol z necelých 12 % na viac ako 26 % celkovej vyplatenej sumy. Predbežné údaje za február ukazujú ďalší nárast podielu čerpania prostredníctvom opatrenia 2 až na úroveň 41 %. Štruktúra pomoci sa síce postupne mení v prospech opatrenia 2 v dôsledku zmeny pravidiel po úprave prostredníctvom „Prvej pomoci +“ a „Prvej pomoci ++“, avšak dá sa predpokladať, že s postupným spracovaním ďalších februárových podkladov podiel opatrenia 3B vo februári 2021 dosiahne podobnú úroveň ako v predchádzajúcich mesiacoch.

Graf 1 Najväčšia časť celkovej sumy podpory je poskytovaná cez opatrenie 3B

Zdroj: ÚPSVaR.

Graf 2 Priemerná podpora na pracujúceho podľa kategórie veľkosti podniku

Zdroj: ÚPSVaR.

Zhoršenie epidemickej situácie na Slovensku v jesenných mesiacoch ukončilo trend postupného poklesu počtu podporených zamestnancov a SZČO z historického maxima 466 tisíc podporených pracovných miest v apríli 2020 na menej ako 186 tisíc v septembri 2020. Za október došlo podľa dát dostupných k 1. aprílu

2021 k medzimesačnému nárastu počtu podporených pracovných miest o takmer 90 tisíc, na viac ako 273 tisíc, čo predstavuje medzimesačný nárast o viac ako 47 %. Významný medzimesačný nárast podporených zamestnancov a SZČO bol zaznamenaný aj v januári 2021, kedy celkový počet podporených pracovných miest dosiahol viac ako 352 tisíc. V dôsledku zmien v štruktúre „Prvej pomoci“, ktoré začali platiť od mesiaca október, došlo aj k nárastu priemernej výšky pomoci na jedno pracovné miesto. Medzi júnom až septembrom sa priemerná podpora na pracujúceho zastabilizovala na hodnotách v rozmedzí približne 270 až 290 eur. Údaje za september až január však ukazujú nárast priemernej podpory na pracujúceho z 271 eur v septembri na 407 eur v novembri až 475 eur v januári 2021. Dostupné údaje za február naznačujú ďalšie zvýšenie pomoci na jedno pracovné miesto až k hranici 663 eur, ale zo skúsenosti z predchádzajúcich mesiacov sa dá očakávať korekcia tejto hodnoty nadol s postupným spracovaním ďalších februárových podkladov. Nárast je zatiaľ badateľný u všetkých typov podnikov (Graf 2). Údaje za posledné mesiace dokumentujú efekt „Prvej pomoci +“ a „Prvej pomoci ++“, ktoré sa pretavili do štedrejšej finančnej podpory na pracujúceho.

Box 1 Kumulatívne údaje za marec 2020 až február 2021

Z priebežne aktualizovaných údajov vyplýva, že od začiatku mimoriadnej situácie bolo k 1. aprílu 2021 vyplatených **1 263 748 635,61 eur**. Celková odhadovaná žiadaná suma za všetkých dvanásť mesiacov od marca 2020 do februára 2021 predstavovala k rovnakému dátumu 1 265 697 074,46 eur. Odhadovaný počet žiadostí na jednotlivé opatrenia dosiahol 185 680. Je však potrebné zdôrazniť, že k 2. marcu 2021 je uzatvorené prijímanie žiadostí o finančnú pomoc iba za marec až december 2020. V prípade januára preto očakávame výraznú zmenu konečných údajov po postupnom spracovaní ďalších žiadostí a výkazov úradmi práce. Zmeny pri čerpaní pomoci za január súvisia s možnosťou požiadať o grant až do 31. marca 2021.

Tabuľka A1 v dátovej prílohe obsahuje údaje aktuálne k 1. aprílu 2021 o štruktúre prijímateľov „Prvej pomoci“ podľa počtu zamestnancov žiadateľa od mikropodnikov s maximálne deviatimi zamestnancami až po veľké podniky s najmenej 250 zamestnancami.⁷ Podiel mikropodnikov na celkovej mesačnej sume pomoci postupne vzrástol medzi májom a novembrom z 23,6 % na 46,9 % a následne v decembri klesol na 44,7 %, aby v januári opäť zaznamenal mierny nárast na 45,1 %. Podiel malých podnikov sa počas rovnakého obdobia zvýšil z 15,3 % na 22,4 % v novembri, v decembri klesol na 20,9 % a v januári mierne narástol na 21,3 %. Podiel stredných podnikov sa pohyboval stabilne okolo 18 %, s miernym poklesom od októbra k úrovni 16 % v novembri až januári. Naopak, podiel veľkých podnikov na čerpanej sume zaznamenal pokles v rovnakom časovom intervale z májových 40,6 % na novembrových 12,1 %, mierny rast na decembrových 15,7 % a opäť mierny pokles na januárových 14,7 %. Čiastkové údaje za február naznačujú ďalší rast podielu mikropodnikov, pri súčasnom znížení čerpania pri všetkých ostatných kategóriách, ktoré je najvýraznejšie pri veľkých podnikoch. Medzi mikropodnikmi prevažuje čerpanie pomoci cez opatrenie 2, ktoré tvorí viac ako polovicu celkovej sumy vyplatenej v jednotlivých mesiacoch. Aktuálne údaje za február naznačujú ďalší nárast vo využívaní opatrenia 2 na hodnotu presahujúcu dve tretiny. Pri malých a stredných podnikoch dominuje opatrenie 3B, cez ktoré čerpajú predbežne za február 64,5%, resp. 70,8 % celkovej sumy. U oboch kategórií podnikov sme v posledných mesiacoch zaznamenali mierny pokles v intenzite využívania opatrenia 3B na úkor opatrenia 3A a opatrenia 1. Veľké podniky využívali do konca septembra takmer výlučne opatrenia 3A a 3B, pričom v posledných mesiacoch mierne prevyšovalo čerpanie cez opatrenie 3B. Zlom nastal v októbri, odkedy aj veľké podniky čerpali väčšinu pomoci podobne ako malé a stredné podniky cez opatrenie 3B a podiel opatrenia 3A klesol. Od októbra sa zvyšuje intenzita využívania opatrenia 1, čo naznačuje nárast v počte uzatvorených prevádzok na základe opatrenia ÚVZ. Čiastkové čísla naznačujú podobný vývoj aj za február.

Tabuľka A2 v dátovej prílohe obsahuje údaje aktuálne k 1. aprílu 2021 o štruktúre prijímateľov „Prvej pomoci“ podľa odvetví hospodárstva (sekcie NACE). Najväčší podiel na čerpanej sume má podľa predbežných údajov za február veľkoobchod a maloobchod (NACE sekcia G), s podielom na úrovni 23,2 %. Po 10 mesiacoch

⁷ Dátová príloha je k dispozícii na internetovej stránke ISP institutsocialnejpolitiky.sk/analyticke-komentare/index.html

nastala zmena pri poradí jednotlivých odvetví ekonomiky, nakoľko do januára 2021 prúdilo najviac finančných prostriedkov do priemyslu (NACE sekcia C). Podiel priemyselnej výroby vo februári poklesol medzimesačne o 2 percentuálne body na približne 18 %, čo je najmenej od začiatku pandémie COVID-19. Čiastočné hodnoty za február ukazujú aj pokles v podiele priemyslu na počte podporených pracovných miest. Kým v posledných troch mesiacoch roku 2020 sa pohyboval tento podiel v rozmedzí 32 až 36 %, v januári bol zaznamenaný výrazný pokles na 27,8 %. Tento pokles pokračuje na základe predbežných údajov aj vo februári, kde dosahuje tento podiel úrovne iba 23 %, čo je ale ešte stále najviac spomedzi všetkých odvetví. Podiel priemyselnej výroby na celkovej čerpanej sume medzi májom a januárom klesol zo 47,3 % na 20,5. Podiel veľkoobchodu a maloobchodu (NACE sekcia G) medzi marcom a júnom klesol z 20,7 % na 10,8 %, ale odvtedy rástol až na januárových 25,7 %. Postupný rast je možné vidieť aj na podiele celkovej sumy smerujúcej do stavebníctva (NACE sekcia F), ktorého podiel medzi májom a novembrom narástol z 5,8 % na 11,9 %, v decembri následne klesol na 10,6 %, kým v január a februári zaznamenal rast na 11,6 %, resp. 13,6 %. Zároveň je pozorovaný prudký nárast čerpania pomoci aj v ubytovaní a stravovaní (NACE sekcia I). Do tohto sektoru šlo počas augusta len 4,4 % vyplatenej sumy, v septembri to bolo už 7,1 %, v októbri 14,5 % v novembri 15,9 %. V decembri tento podiel klesol na 15,4 % a predbežné údaje za február naznačujú ďalší pokles na úroveň 12,6 %.

Priemerná výška podpory podľa veľkosti žiadateľa a sektorov ekonomiky vykazovala pomerne veľký rozptyl. Z hľadiska kategórie veľkosti podniku od júna platí, čím väčší podnik, tým nižšia priemerná výška podpory. Stabilné usporiadanie priemernej výšky podpory sledujeme aj podľa čiastkových údajov za február. V januári bola priemerná podpora na pracovníka mikropodniku takmer 600 eur, kým vo veľkých podnikoch to bolo len niečo cez 330 eur. Dostupné údaje za február naznačujú ďalšie navýšenie u všetkých typov podnikov, s prudkým medzimesačným nárastom pri veľkých podnikoch až na hranicu 487 eur, ale tieto hodnoty budú ešte korigované po spracovaní ďalších februárových podkladov, avšak významný nárast v priemernej výške podpory na pracovníka sa očakáva aj v tomto mesiaci. Z odvetvového pohľadu na „Prvú pomoc“ vyplýva, že najvyššia pomoc na jedno pracovné miesto prúdila v januári do organizácií pôsobiacich v sektoroch umenia, zábavy a rekreácie (NACE sekcia R – 778,56 eur), ubytovania a stravovania (NACE sekcia I – 623,62 eur) a finančných a poisťovacích činností (NACE sekcia K – 616,43 eur). Naopak najnižšia priemerná podpora smeruje do odvetví odborné vedecké a technické činnosti (NACE sekcia M – 240,12 eur) a priemyslu (NACE sekcia C – 349,17 eur).

Box 2 Ako dlho trvá poskytnutie pomoci?

Vyhlásenie núdzového stavu v súvislosti s pandemiou COVID-19 postavilo slovenský verejný sektor, a zvlášť sieť úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, pred doposiaľ bezprecedentnú výzvu. Popri štandardnej agende úradov bolo nevyhnutné v čo možno najkratšom čase zabezpečiť vykonanie množstva úloh úzko súvisiacich s núdzovým stavom a dynamicky sa meniacou epidemickou situáciou. Medzi tieto úlohy patrilo aj zabezpečenie výplaty podpory poskytovanej v rámci opatrení „Prvej pomoci“. Podľa dát dostupných k 1. aprílu 2021 trvala výplata pomoci v priemere menej ako 5 pracovných dní od momentu prijatia žiadosti, prípadne mesačného výkazu, až po spracovanie podkladu na úhradu príslušným úradom práce.⁸

V prípade subjektov, ktoré si požiadali o pomoc za jeden mesiac a **majú podpísanú dohodu**, si poskytnutie pomoci za nasledujúce mesiace **nevyžaduje podpisovanie novej dohody, ale postačuje predloženie výkazu**. Týmto sa po uzavretí dohody výrazne zjednodušuje a skracaje vybavovanie pomoci za nasledujúce mesiace.

Tabuľka B1 Trvanie vybavenia pomoci (od prijatia žiadosti alebo výkazu po spracovanie úradom práce)

Opatrenie	Priemerné trvanie vybavenia		Počet žiadostí / výkazov
	Kalendárne dni	Pracovné dni	
1	9,17	6,11	35 840
2	6,00	4,22	461 482

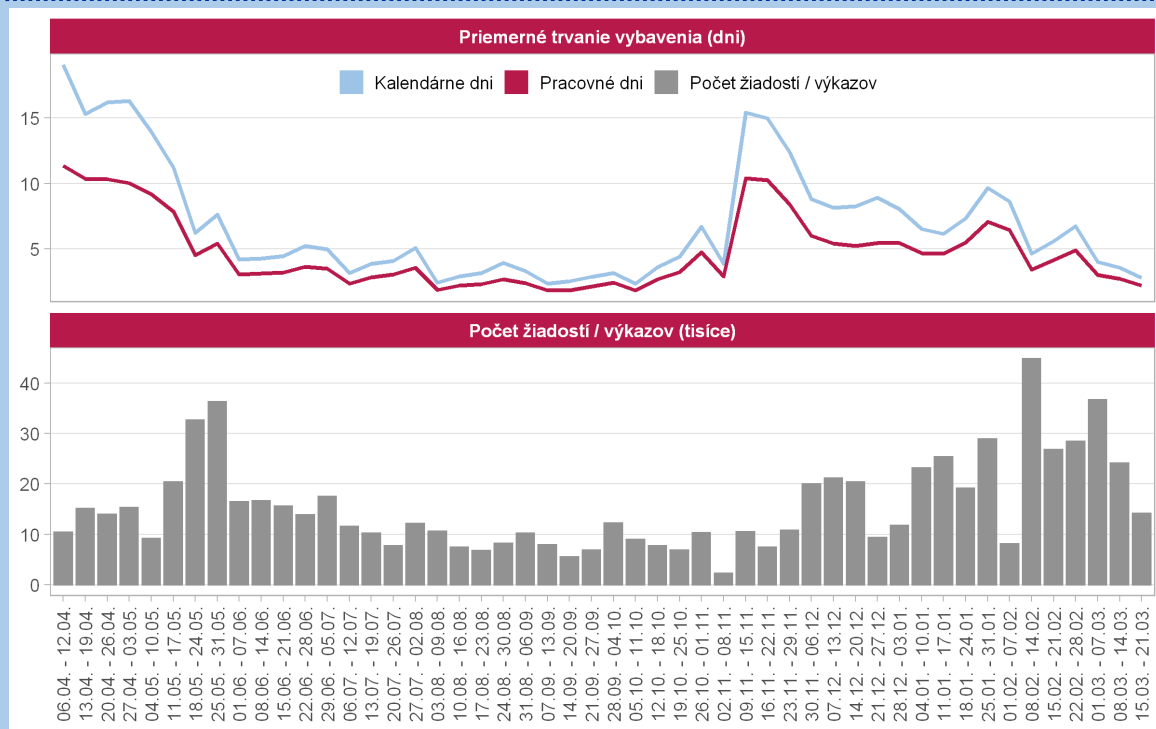
⁸ S cieľom eliminovať možnú diskrepanciu medzi dátumom odoslania žiadosti o podporu žiadateľom a jej registráciou bola odhadovaná celková dĺžka procesu výplaty predĺžená o dva dni.

3A	7,35	5,13	43 985
3B	7,22	5,05	162 134
4A	10,47	7,20	64 927
4B	11,88	8,18	6 022
Spolu	6,90	4,81	774 390

Zdroj: ÚPSVaR. Pozn.: Priemerná dĺžka procesu za žiadosti a výkazy prijaté najneskôr 21. marca 2021 a zároveň vybavené najneskôr 31. marca 2021. Za moment prijatia sa považuje zaregistrovanie v internom systéme ÚPSVaR.

Tabuľka B1 a Graf B1 obsahujú informácie o trvaní vybavenia nových žiadostí ako aj výkazov za obdobie apríl 2020 až marec 2021 k dohodám z predchádzajúcich mesiacov. Vybavenie pomoci sa výrazne zrýchliло od polovice mája, odkedy okrem nových žiadostí úrady práce vybavujú aj výkazy k už existujúcim dohodám. V októbri a v novembri prišlo k skokovitým nárastom trvania vybavenia spojeným s prechodom na „Prvú pomoc +“. Po týchto nárastoch však opäť pozorujeme zrýchlenie vybavovania, ktorého trvanie sa vrátilo na hodnoty podobné tým, ktoré sme pozorovali pri pôvodnej „Prvej pomoci“.

Graf B1 Vybavenie pomoci sa postupne zrýchľuje

Zdroj: ÚPSVaR. Pozn.: Priemerná dĺžka procesu za žiadosti a výkazy prijaté najneskôr 21. marca 2021 a zároveň vybavené najneskôr 31. marca 2021. Za moment prijatia sa považuje zaregistrovanie v internom systéme ÚPSVaR.

Pandemické ošetrovné

Prerušenie vyučovania v školách a školských zariadeniach od 16. marca 2020 do odvolania vytvorilo u pracujúcich potrebu zabezpečiť starostlivosť o deti. MPSVR SR na túto situáciu zareagovalo zavedením dávky „pandemické ošetrovné“, na ktorú získali nárok nemocensky poistení rodičia, ktorí sa počas krízovej situácie (od 12. marca 2020) súvisiacej so šírením ochorenia COVID-19 osobne starali o dieťa, ktoré nedovršilo jedenásty rok, alebo do dovŕšenia šestnásteho roku veku, ak išlo o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom.⁹ Výška ošetrovného za deň je rovnako ako pri bežnom ošetrovnom 55 % denného

⁹ Novela zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení prostredníctvom zákona číslo 63/2020 Z. z.

vymeriavacieho základu určeného z najviac dvojnásobku priemernej mzdy spred dvoch rokov (približne 70 % čistej mzdy).¹⁰

Podmienky pri poskytovaní pandemickej OČR sa zmenili novelou zákona o sociálnom poistení, ktorá nadobudla účinnosť 23. septembra 2020.¹¹ Cieľom novely bolo predovšetkým upraviť podmienky nároku na pandemické ošetrovné v školskom roku 2020/2021. Po novom majú nárok na ošetrovné v čase trvania krízovej situácie nemocensky poistení poistenci starajúci sa o dieťa, ktoré je choré, ktoré je v karanténe alebo je zatvorená škola alebo škôlka, ktorú dieťa navštevuje. Nárok na pandemické ošetrovné ostal zachovaný aj v prípade rodinných príslušníkov, ktorí zabezpečujú starostlivosť o príbuzného, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb z dôvodu obavy o jeho zdravie. Toto sa však nevzťahuje na rodičov žiakov základných škôl, pre ktorých je prezenčná školská dochádzka od 1. septembra 2020 opäť povinná, a nárok vzniká len pri uzavretí zariadenia príslušným orgánom.

Tabuľka 3 Vyplatené dávky „ošetrovné“

Mesiac	2019	2020	2021	Nárast / pokles			Nárast / pokles (%)		
				2020 vs. 2019	2021 vs. 2019	2021 vs. 2020	2020 vs. 2019	2021 vs. 2019	2021 vs. 2020
Počet dávok									
január		14 937	22 250			7 313			49,0%
február		14 108	52 479			38 371			272,0%
marec	25 297	24 854	55 258	-443	29 961	30 404	-1,8%	118,4%	122,3%
apríl	15 690	80 407		64 717			412,5%		
máj	13 918	149 855		135 937			976,7%		
jún	13 477	131 851		118 374			878,3%		
júl	13 015	56 264		43 249			332,3%		
august	10 350	26 217		15 867			153,3%		
september	10 170	24 060		13 890			136,6%		
október	12 781	15 834		3 053			23,9%		
november	16 495	23 692		7 197			43,6%		
december	14 731	20 608		5 877			39,9%		
Výdavky (tisíce eur)									
január		1 709	3 749			2 040			119,3%
február		1 674	12 238			10 563			630,9%
marec	2 725	3 004	10 744	278	8 018	7 740	10,2%	294,2%	257,7%
apríl	1 705	15 463		13 758			807,0%		
máj	1 554	46 756		45 202			2 908,0%		
jún	1 475	45 374		43 899			2 976,2%		
júl	1 480	17 748		16 267			1 099,0%		
august	1 286	7 569		6 283			488,6%		
september	1 304	7 032		5 728			439,3%		
október	1 454	2 539		1 085			74,6%		
november	1 881	2 937		1 056			56,1%		
december	1 659	3 054		1 395			84,1%		

Zdroj: Informačný systém Syrius (týždenné údaje). Pozn.: Vyplatené dávky predstavujú nárok za predchádzajúce mesiace.

V apríli 2020 predstavovalo „pandemické ošetrovné“ približne 4/5 všetkých vyplatených dávok.¹² Tento štatistický údaj však nepredstavuje všetky nároky uplatnené za marec 2020, keďže výplata časti marcových nárokov sa pre veľký administratívny nápor a samotný proces vyplácania presunula na nasledujúce mesiace. Medziročne sa rast počtu vyplatených dávok a výdavkov na ne zrýchlil v máji 2020 a túto úroveň si udržal aj v nasledujúcom mesiaci (Tabuľka 3). Konkrétne, počet vyplatených dávok v júni medziročne vzrástol takmer

¹⁰ Viac podrobností na webovej stránke MPSVR SR, „Ošetrovné a nemocenské.“ dostupnej na www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/pracovna-oblast/osetrovne-nemocenske/.

¹¹ Viac informácií na stránke Sociálnej poisťovne

www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/zmeny-pri-poskytovani-pandemickej-ocr.html

¹² Informačný systém Sociálnej poisťovne. Údaje sa vzťahujú na poistné vzťahy.

desaťnásobne z 13 477 v júni 2019 na 131 851 v júni 2020. Výdavky na ne narástli takmer tridsaťjedennásobne zo zhruba 1,5 milióna eur v júni 2019 na viac ako 45 milióna eur v júni 2020.

V júli však pozorujeme pokles počtu dávok, ktorý odráža znovuotvorenie škôlok a prvého stupňa základných škôl od 1. júna 2020 a otvorenie druhého stupňa základných škôl a stredných škôl od 22. júna. Keďže návrat do škôl bol dobrovoľný, počet vyplatených dávok ošetrovné medziročne vzrástol zhruba 4,3-násobne a výdavky takmer dvanásťnásobne. V auguste pokračoval výrazný pokles v počte poberateľov, čo sa prejavilo taktiež v absolútnom objeme výdavkov. Dôvodom je, že počas školských prázdnin mali nárok na pandemické ošetrovné len rodičia detí predškolského veku, ktorých deti v mimoriadnej situácii nenavštevujú detské jasle alebo materskú školu. Trend poklesu pokračoval aj na jeseň, ale postupný prechod na dištančné vzdelávanie v dôsledku zhoršujúcej sa pandemickej situácie v zime viedol k opätovnému nárastu.

Počas prvého roka pandémie (marec 2020 až február 2021) vzrástol počet vyplatených dávok ošetrovné medziročne 3,6-násobne o 453 402 dávok; výdavky v rovnakom období vzrástli zhruba 8,4-násobne o takmer 148 milióna eur. V marci 2021 bolo vyplatených 55 258 dávok ošetrovné, čo predstavuje medziročný nárast o 122,3 % a nárast oproti pred-pandemickému roku 2019 o 118,4 %. V rovnakom mesiaci vzrástli výdavky na dávku ošetrovné o 7,7 milióna eur (257,7 %). Nárast oproti pred-pandemickému obdobiu predstavoval 8 miliónov eur (294,2 %).

Pandemické nemocenské

Jedným z protipandemických opatrení bola povinná izolácia osôb s potvrdeným ochorením alebo s podozrením na ochorenie COVID-19. Nemocensky poisteným poistencom, ktorí boli lekárom uznaní za dočasne práceneschopného (DPN) z dôvodu nariadenia karanténneho opatrenia alebo izolácie, vzniká od prvého dňa nariadenej karantény alebo izolácie nárok na dávku „pandemické nemocenské“ vo výške 55 % denného vymeriavacieho základu (približne 70 % čistej mzdy).¹³

Počet novohlásených prípadov DPN z dôvodu „karanténne opatrenie“ prvýkrát kulminoval v marci 2020, keď počet nových prípadov dosiahol takmer 40 000 (Tabuľka 4). Tento počet zahŕňa všetky druhy karanténnych opatrení (napríklad z dôvodu žltacky). Keďže v marci predošlého roka bolo nahlásených len 10 prípadov, je možné predpokladať, že takmer všetky karantény sa týkali ochorenia COVID-19. Po poklese počas letných mesiacov začal počet novohlásených prípadov DPN z dôvodu zhoršujúcej sa epidemickej situácie a plošného testovania opäť stúpať a v posledných mesiacoch atakuje hodnotu 100 000 prípadov mesačne.

Tabuľka 4 Počet novohlásených prípadov DPN s dôvodom vzniku „karanténne opatrenie“

Rok	Jan	Feb	Mar	Apr	Máj	Jún	Júl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2019	12	5	10	7	13	9	9	9	13	10	11	2
2020	6	43	39 413	6 451	4 314	1 818	2 479	4 243	10 420	63 028	67 450	92 100
2021	93 711	97 060	68 211									

Zdroj: Sociálna poisťovňa. Pozn.: Údaj za február 2021 je spracovaný k 11. aprílu 2021.

V apríli 2020 vyplatila Sociálna poisťovňa zhruba polovicu nárokov na pandemické nemocenské, ktoré vznikli v marci.¹⁴ Rovnako ako v prípade dávky „pandemické ošetrovné“ sa aj tu výplata dávok sčasti presúvala do nasledujúcich mesiacov. Počas prvého roka pandémie vzrástol počet vyplatených dávok nemocenské o 571 674 dávok (1,4 násobný nárast), čo sa premietlo do nárastu výdavkov 1,4-násobne o 190 miliónov

¹³ Nárok na „pandemické nemocenské“ vznikol na základe novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Pred účinnosťou novely patrila poistencovi dávka vo výške 25 % denného vymeriavacieho základu. Viac podrobností na webovej stránke MPSVR SR, „Ošetrovné a nemocenské.“ dostupnej na www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/pracovna-oblast/osetrovne-nemocenske/.

¹⁴ Informačný systém Sociálnej poisťovne.

eur.¹⁵ Medziročne vzrástol v marci 2021 počet vyplatených dávok o 116 699 (81,5 %), čo sa premietlo do nárastu výdavkov o 32 miliónov eur (74,5 %). V porovnaní s pred-pandemickým marcom 2019 predstavoval nárast výdavkov 36 miliónov eur, respektíve 91 % (Tabuľka 5).

Tabuľka 5 Vyplatené dávky „nemocenské“

Mesiac	2019	2020	2021	Nárast / pokles			Nárast / pokles (%)		
				2020 vs. 2019	2021 vs. 2019	2021 vs. 2020	2020 vs. 2019	2021 vs. 2019	2021 vs. 2020
Počet dávok									
január		14 937	22 250			7 313			49,0%
február		14 108	52 479			38 371			272,0%
marec	25 297	24 854	55 258	-443	29 961	30 404	-1,8%	118,4%	122,3%
apríl	15 690	80 407		64 717			412,5%		
máj	13 918	149 855		135 937			976,7%		
jún	13 477	131 851		118 374			878,3%		
júl	13 015	56 264		43 249			332,3%		
august	10 350	26 217		15 867			153,3%		
september	10 170	24 060		13 890			136,6%		
október	12 781	15 834		3 053			23,9%		
november	16 495	23 692		7 197			43,6%		
december	14 731	20 608		5 877			39,9%		
Výdavky (tisíce eur)									
január		41 409	67 466			26 056			62,9%
február		41 458	73 018			31 560			76,1%
marec	39 278	43 001	75 021	3 723	35 743	32 021	9,5%	91,0%	74,5%
apríl	40 583	51 421		10 838			26,7%		
máj	37 333	61 536		24 203			64,8%		
jún	36 154	52 924		16 771			46,4%		
júl	34 957	44 765		9 807			28,1%		
august	34 782	44 122		9 339			26,9%		
september	34 418	43 147		8 729			25,4%		
október	33 886	41 702		7 816			23,1%		
november	38 460	52 952		14 492			37,7%		
december	37 581	63 886		26 305			70,0%		

Zdroj: Informačný systém Syrius (týždenné údaje). Pozn.: Vyplatené dávky predstavujú nárok za predchádzajúce mesiace.

Odklad a odpustenie povinnosti zaplatiť odvody

Dôležitou súčasťou podpory udržania pracovných miest je aj odklad a odpustenie odvodových povinností zamestnávateľov a SZČO. MPSVR SR pristúpilo k zmene zákona o sociálnom poistení s cieľom umožniť odklad odvodov zamestnávateľa a SZČO za marec 2020 a odpustenie týchto odvodov za apríl 2020.¹⁶ Následne vláda SR prijala nariadenia umožňujúce odklad odvodov aj za máj až júl 2020.¹⁷ V decembri vláda rozhodla aj o možnosti požiadať o odklad splatnosti odvodov za december 2020 do 30. júna 2021.¹⁸ Ďalšie rozšírenie tohto druhu podpory prišlo v januári 2021, keď vláda umožnila predĺženie splatnosti odvodov za tento mesiac až do konca júna 2021.¹⁹ 24. februára 2021 nadobudlo platnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky²⁰, ktoré umožňuje odklad odvodov aj za február 2021, taktiež do konca júna 2021, pri splnení

¹⁵ Dávka "pandemické nemocenské" tvorí len zlomok celkových vyplatených dávok. Napríklad v apríli 2020 predstavovalo "pandemické nemocenské" približne desatinu všetkých vyplatených dávok (Informačný systém Sociálnej poisťovne).

¹⁶ Pre detailný popis pravidiel a podmienok odkladu a odpustenia odvodov, pozri zákon 68/2020 Z. z. a 95/2020 Z. z. ako aj nariadenie vlády 76/2020 Z. z. novelizované nariadeniami 132/2020 Z. z. a 102/2021 Z. z. Vecný rámec tohto komentára sa obmedzuje na opatrenia v pôsobnosti MPSVR SR, preto sa nevenujeme vyhodnoteniu prípadného odkladu, odpusteniu alebo iným zmenám v odvodoch na zdravotné poistenie.

¹⁷ Pozri nariadenie vlády 131/2020 Z. z.

¹⁸ Pozri nariadenie vlády 380/2020 Z. z.

¹⁹ Pozri nariadenie vlády 31/2021 Z. z., ktoré novelizuje a dopĺňa nariadenie 131/2020 Z. z.

²⁰ Pozri nariadenie vlády 89/2021 Z. z., ktoré dopĺňa nariadenie 131/2020 Z. z.

stanovených podmienok. Vláda pristúpila k obdobnému odkladu odvodov aj za marec 2021. Odklad a odpustenie odvodov na sociálne poistenie znižuje mzdové náklady na priemerného zamestnanca takmer o jednu pätinu.

Tabuľka 6 Odklad a odpustenie odvodov na sociálne poistenie: základné štatistiky ^a

Mesiac	Typ žiadateľa		Spolu
	SZČO	Zamestnávateľ	
Počet			
marec 2020 (odklad)	5 039	6 128	11 167
apríl 2020 (odpustenie)	13 614	19 405	33 019
máj 2020 (odklad)	2 491	3 391	5 882
jún 2020 (odklad)	1 175	1 325	2 500
júl 2020 (odklad)	958	858	1 816
december 2020 (odklad)	944	1 729	2 673
január 2021 (odklad)	1 273	2 372	3 645
február 2021 (odklad)	1 127	1 663	2 790
Suma			
marec 2020 (odklad)	850 738.89 €	18 016 915.09 €	18 867 653.98 €
apríl 2020 (odpustenie)	2 415 573.53 €	66 113 152.98 €	68 528 726.51 €
máj 2020 (odklad)	465 918.78 €	20 262 616.87 €	20 728 535.65 €
jún 2020 (odklad)	222 063.75 €	10 168 632.82 €	10 390 696.57 €
júl 2020 (odklad)	177 433.68 €	3 740 813.84 €	3 918 247.52 €
december 2020 (odklad)	171 082.95 €	5 552 469.78 €	5 723 552.73 €
január 2021 (odklad)	246 201.51 €	7 273 686.77 €	7 519 888.28 €
február 2021 (odklad)	230 567.30 €	5 704 252.46 €	5 934 819.76 €

Zdroj: Sociálna poisťovňa. Pozn.: ^a Údaje sú aktuálne k 5. aprílu 2021; očakávame aktualizáciu dát do budúcnosti tak z dôvodu postupného spracovávania existujúcich podkladov zakladajúcich nárok na odklad/odpustenie odvodov, ako aj z dôvodu korekcie doteraz spracovaných podkladov; ^b Údaje obsahujú aj dáta za subjekty spadajúce do sektora verejnej správy v zmysle metodiky ESA2010 a predstavujú horný odhad poklesu príjmov Sociálnej poisťovne z odvodov SZČO a zamestnávateľov z dôvodu odkladu alebo odpustenia odvodov za daný mesiac.

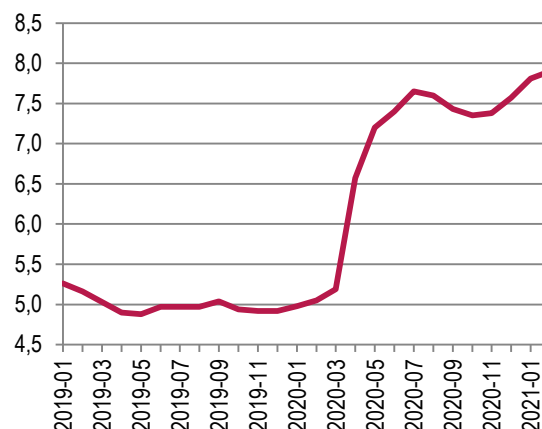
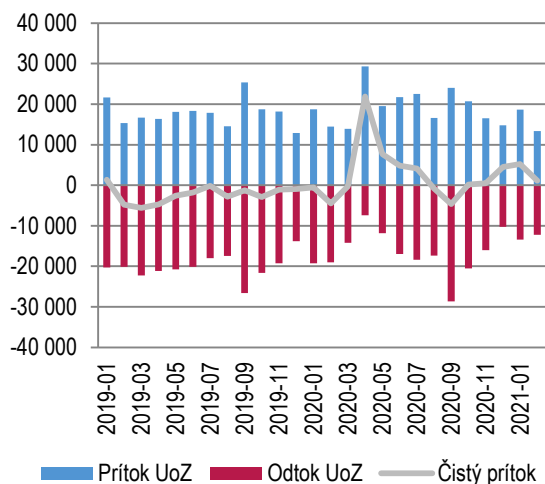
Odklad splatnosti odvodov na sociálne poistenie za rok 2020 bol pôvodne schválený do leta 2020 a neskôr predĺžený až do 30. júna 2021. 30. júna 2021 sa stávajú splatnými aj odvody odložené za jednotlivé mesiace v prvom kvartáli roku 2021. ²¹ Odklad odvodov je umožnený tým subjektom, ktoré vykázali za daný mesiac pokles čistého obratu alebo pokles príjmov aspoň o 40 % v porovnaní s rokom 2019, príp. s februárom 2020. Odpustenie odvodov za apríl 2020 bolo zamerané na podporu tých subjektov, ktoré mali v apríli 2020 aspoň jednu zo svojich prevádzok zatvorenú dlhšie ako 15 dní na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva. Tabuľka 6 obsahuje základné štatistiky o využití možnosti odkladu a odpustenia odvodov na sociálne poistenie podľa dát dostupných k 2. marcu 2021 v delbe podľa charakteristiky subjektov. Túto formu podpory udržania pracovných miest mohli využiť aj subjekty zaradené do sektora verejnej správy.

Situácia na trhu práce

Graf 3 Prítok a odtok UoZ

Graf 4 Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v %

²¹ Pôvodný termín splatnosti odvodov za marec 2020 určený na 31. júla 2020 bol neskôr posunutý na 30. júna 2021. V čase prípravy tejto aktualizácie je v zmysle novelizovaného nariadenia vlády 131/2020 Z. z. (posledná novela nariadenia bola zverejnená 19. marca 2021 pod číslom 101/2021 Z. z.) termín splatnosti odložených odvodov za máj, jún, júl, december 2020, a za január až marec 2021 taktiež 30. jún 2021.

Zdroj: ÚPSVaR. Pozn.: Čistý prítok je vypočítaný ako "prítok minus odtok UoZ".

Zdroj: ÚPSVaR. Pozn.: Miera nezamestnanosti je vypočítaná z počtu disponibilných UoZ.

Nárast identifikovaných prípadov COVID-19 a následné protipandemické opatrenia vyvolali na pracovnom trhu výrazný pohyb. V apríli 2020 sme prvýkrát po 14 mesiacoch pozorovali vyšší prítok nových uchádzačov o zamestnanie do evidencie ako ich odtok. Konkrétne, v apríli 2020 bolo zaevidovaných 29 275 nových uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje oproti predošlému mesiacu viac ako dvojnásobok. Situácia na pracovnom trhu sa počas letných mesiacov stabilizovala. Pokles nezamestnanosti zaznamenaný počnúc augustom 2020 (pozri Graf 4) evidujeme aj po sezónnom očistení dát. Od októbra však odtok uchádzačov z evidencie opäť prevyšuje prítok do evidencie. Vo februári 2021 predstavoval čistý prítok do evidencie 1 142 uchádzačov o zamestnanie. Miera evidovanej nezamestnanosti vo februári 2021 dosiahla hodnotu 7,9 %.²²

²² Miera evidovanej nezamestnanosti je vypočítaná z počtu disponibilných UoZ, t.j. takých ktorí bezprostredne po ponuke voľného pracovného miesta môžu nastúpiť do pracovného pomeru. Celková miera nezamestnanosti môže byť vyššia, nakoľko zohľadňuje aj nedisponibilných UoZ (napr. dočasná práceneschopnosť, OČR, vzdelávanie a príprava pre trh práce alebo menšie obecné služby).

Tabuľka 7 Vývoj počtu poistencov z registra Sociálnej poisťovne

Subjekt	Marec 2020	Marec 2021	Nárast / pokles	Nárast / pokles (%)
Zamestnávateľa	187 136	184 223	- 2 913	-1,6
Zamestnanci (ZEC)	2 017 178	1 955 878	- 61 300	-3,0
Dohody (DOH)	374 260	333 905	- 40 355	-10,8
SZČO povinne poistení	216 169	224 062	7 893	3,7
Spolu (ZEC + DOH + SZČO)	2 607 607	2 513 845	- 93 762	-3,6

Zdroj: Sociálna poisťovňa.

Počet zamestnávateľov v marci 2021 medziročne klesol o 1,6 % a počet poistných vzťahov (zamestnanci, dohody a SZČO) o 3,6 %. Počet zamestnaneckých poistných vzťahov dosiahol hodnotu 1 955 878, čo medziročne predstavuje pokles o 3 %. Najviac v porovnaní s predošlým rokom poklesol počet dohôd, konkrétne o 10,8 %. V marci 2021 ich Sociálna poisťovňa spolu evidovala 333 905.

Vzhľadom na pretrvávajúcu pandemickú situáciu vláda SR niekoľkokrát schválila predĺženie nástroja „Prvá pomoc“. Posledným predĺžením podpory do júna 2021 zároveň navýšila aj jednotlivé príspevky a rozšírila okruh oprávnených poberateľov.²³ Zároveň rozhodla aj o predĺžení doby splatnosti poistného na sociálne poistenie za vybrané mesiace roka 2020 až do júna 2021. Viaceré z nástrojov podpory budú k dispozícii obyvateľom aj v najbližších mesiacoch a ich využitie je potrebné priebežne monitorovať a vyhodnocovať.

Box 3 Regionálny pohľad na vývoj nezamestnanosti počas mimoriadnej situácie:

Podľa údajov ÚPSVaR o vývoji nezamestnanosti medzi februárom 2020 a februárom 2021 došlo k nárastu počtu UoZ, ako aj miery evidovanej nezamestnanosti z 5,05 % na 7,90 %. Miera evidovanej nezamestnanosti vo februári 2021 medzimesačne vzrástla o 0,09 p.b. (zo 7,81 % v januári na 7,90 vo februári). V porovnaní s decembrom a januárom pribudlo vo februári menej nezamestnaných a aj výsledný nárast miery evidovanej nezamestnanosti bol nižší. V Trnavskom a Trenčianskom kraji bolo vo februári dokonca viac uchádzačov vyradených z evidencie ako ich bolo zaradených. Tabuľka B3 obsahuje údaje o náraste miery nezamestnanosti v jednotlivých krajoch za obdobie február 2020 až február 2021.

Tabuľka B3 Miera evidovanej nezamestnanosti v percentách a jej zmena (február 2020 – február 2021)^a

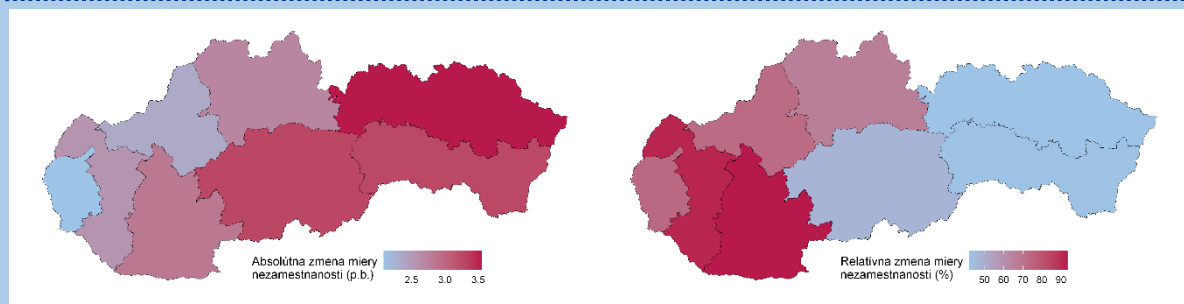
Kraj	február 2020	február 2021	absolútna zmena (v p.b.)	relatívna zmena (v %)
Bratislavský	2,83	4,91	2,08	73,50
Trnavský	2,80	5,36	2,56	91,43
Trenčiansky	3,21	5,55	2,34	72,90
Nitriansky	3,04	5,88	2,84	93,42
Žilinský	4,07	6,77	2,70	66,34
Banskobystrický	6,94	10,22	3,28	47,26
Prešovský	8,45	12,00	3,55	42,01
Košický	7,70	10,97	3,27	42,47
SR	5,05	7,90	2,85	56,44

Zdroj: ÚPSVaR a vlastné výpočty; Pozn.:^aMiera nezamestnanosti bola vypočítaná z počtu disponibilných UoZ.

Z údajov dostupných k 1. aprílu 2021 vyplýva, že miera evidovanej nezamestnanosti rástla medziročne najvýraznejšie v absolútnom vyjadrení (v p.b.) v Prešovskom, Banskobystrickom a Košickom kraji (nárast o 3,55 p.b., 3,28 p.b., respektíve 3,27 p.b.). V pomernom vyjadrení k hodnote z februára 2020 (v percentách) najmarkantnejšie vzrástla evidovaná miera nezamestnanosti v Nitrianskom (93,42 % respektíve 2,84 p.b.) a Trnavskom kraji (91,43 % respektíve 2,56 p.b.). Naopak, najnižšiu medziročnú mieru nárastu nezamestnanosti v absolútnom vyjadrení zaznamenali úrady práce v Bratislavskom a Trenčianskom kraji. Vzhľadom na fakt, že nezamestnanosť rástla na celom území SR a jej miera bola vo februári 2020 o niekoľko p.b. vyššia v Banskobystrickom, Košickom a Prešovskom kraji oproti zvyšku SR, relatívny medziročný nárast miery nezamestnanosti je v týchto regiónoch podstatne nižší ako na západe SR (pozri posledný stĺpec v Tabuľke B3 a Graf B2).

²³ Viac informácií o aktuálnych podmienkach podpory je dostupných na oficiálnej internetovej stránke www.pomahameludom.sk.

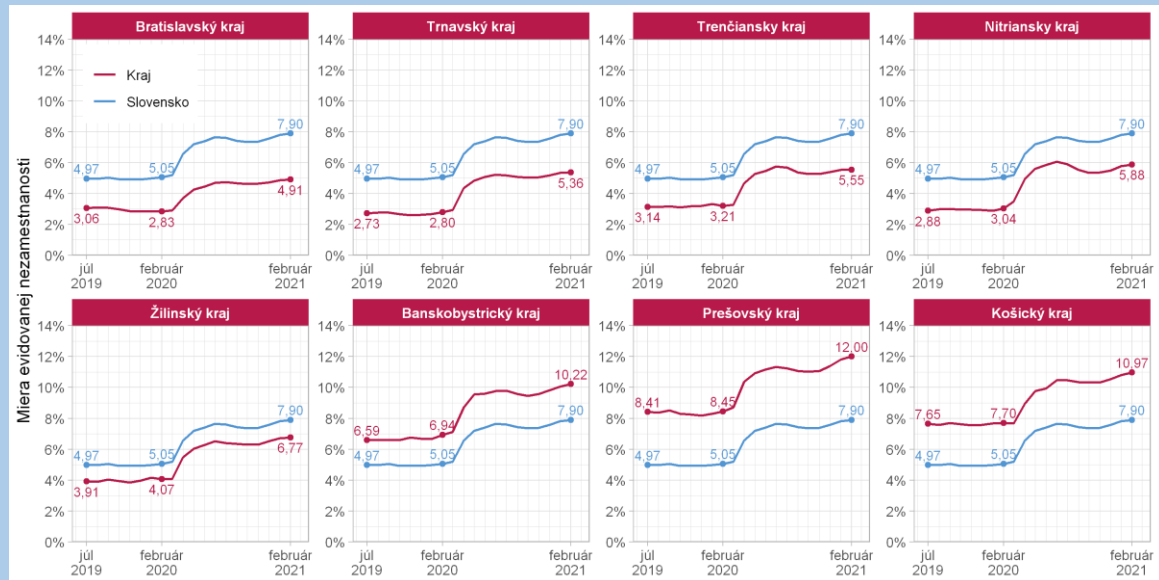
Graf B2 Zmena miery evidovanej nezamestnanosti medzi februárom 2002 a februárom 2021

Zdroj: ÚPSVaR a vlastné prepočty

Záver z predchádzajúceho odseku potvrdzuje aj Graf B3. Zároveň však dokumentuje nárast v rozsahu evidovanej nezamestnanosti zaznamenaný vo februári 2021 vo všetkých krajoch okrem Trenčianskeho, kde ostala hodnota 5,55 %. Miera evidovanej nezamestnanosti vo februári 2021 rástla vo všetkých krajoch pomalšie ako v predchádzajúcich dvoch mesiacoch a podobný pozitívny trend pozorujeme aj v klesajúcom čistom prítoku uchádzačov o zamestnanie do evidencie, čo dokumentuje zlepšujúcu sa situáciu na trhu práce.

Graf B3 Vo februári medzimesečne vzrástla nezamestnanosť vo všetkých krajoch okrem Trenčianskeho, kde sa nezmenila

Zdroj: ÚPSVaR

Bibliografia

- Baliak, M., Domonkos, Š., Fašungová, L., Hábel, B., Komadel, J., & Veselková, M. (2020a). *Prvá pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám (Aktualizácia 4)*. Dostupné na Internete: ISP/MPSVaR: https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/isp_2020_prva_pomoc_update4_final.pdf
- Baliak, M., Domonkos, Š., Fašungová, L., Hábel, B., Komadel, J., & Veselková, M. (2020b). *Prvá pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám (Aktualizácia 5)*. Dostupné na Internete: ISP/MPSVaR: https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2020/10/ISP_2020_Prva_pomoc_update5_final.pdf
- Baliak, M., Domonkos, Š., Fašungová, L., Hábel, B., Komadel, J., & Veselková, M. (2020c). *Prvá pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám (Aktualizácia 6)*. Dostupné na Internete: ISP/MPSVaR: https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2020/11/ISP_2020_Prva_pomoc_update6_FINAL.pdf
- Domonkos, Š., Fašungová, L., Hábel, B., Komadel, J., & Veselková, M. (2020a). *Prvá pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám*. Dostupné na Internete: ISP/MPSVaR: https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2020/08/isp_2020_prva_pomoc_slovensku_final5.pdf
- Domonkos, Š., Fašungová, L., Hábel, B., Komadel, J., & Veselková, M. (2020b). *Prvá pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám (Aktualizácia 2)*. Dostupné na Internete: ISP/MPSVaR: https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2020/08/isp_2020covid_druha_aktualizacia.pdf
- Domonkos, Š., Fašungová, L., Hábel, B., Komadel, J., & Veselková, M. (2020c). *Prvá pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám (Aktualizácia 3)*. Dostupné na Internete: SIP/MPSVaR: https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2020/08/isp_2020_prva_pomoc_august2020_aktual3_final.pdf
- Domonkos, Š., Fašungová, L., Hábel, B., Komadel, J., Veselková, M., & Vojtechová, B. (2020). *Prvá pomoc Slovensku: priebežná správa o sociálnej pomoci pracujúcim a rodinám (Aktualizácia)*. Dostupné na Internete: ISP/MPSVaR: https://institutsocialnejpolitiky.gov.sk/wp-content/uploads/2020/08/isp_2020_prva_pomoc_slovensku_20200615.pdf
- MPSVR SR. (2020). *Z „Prvej pomoci +“ rezort vyplatí viac peňazí väčšiemu počtu žiadateľov, 28. 10.* Dostupné na Internete: internetová stránka MPSVR SR: <https://bit.ly/32fm9RII>
- Úrad vlády SR. (2020). *Uznesenie č. 682/2020 a materiál č. 23088/2020*. Dostupné na Internete: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/18833/1>
- Úrad vlády SR. (2021). *Uznesenie č. 72/2021 a materiál č. UV-2115/2021*. Slovensko. Dostupné na Internete: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25710/1>
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. (2021). *Oznámenie o možnosti predkladania žiadostí o poskytnutie finančného príspevku v rámci projektu "Prvá Pomoc" (aktualizácia č 18 - podmienky platné pre oprávnené obdobie od 01.02.2021)*. Dostupné na internete: https://www.pomahameludom.sk/pp_plus_docs/marec_2021_2/Oznamenie_aktualizacia_od_01022021_final.pdf
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR. (2020). *Oznámenie o možnosti predkladania žiadostí o poskytnutie finančného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ (aktualizácia č. 13)*. Dostupné na Internete:

https://www.pomahameludom.sk/pp_plus_docs/december/Oznamenie_nov_platnost_od_01102020_ver05.pdf